

REGIONÁLNY ÚRAD VEREJNÉHO ZDRAVOTNÍCTVA
so sídlom v Nových Zámkoch

Slovenská ul. č.13

940 30 Nové Zámky

**Odpočet plnenia programov a projektov Regionálneho úradu
verejného zdravotníctva v Nových Zámkoch k 31.12.2021**

Oddelenie hygieny životného prostredia a zdravia

1.1 Plnenie akčného plánu pre životné prostredie a zdravie obyvateľov Slovenskej republiky (NEHAP V).

Priorita (A):

V súčasnej etape riešenia sa na jej plnení oddelenie nepodieľa.

Priorita (B):

- Oddelenie zabezpečovalo kontrolu kvality pitnej vody na území okresu Nové Zámky. Počet odobratých vzoriek pitnej vody: preverovací monitoring 15 vzoriek pitnej vody, kontrolný monitoring 101 vzoriek vody, štátny zdravotný dozor 16 vzoriek pitnej vody. Vyšetrenie vzoriek zabezpečil RÚVZ so sídlom v Nitre.

- Informácie o kvalite pitnej vody sú zverejňované na webovom sídle úradu.

- Počas letnej turistickej sezóny oddelenie zabezpečovalo odbery vzoriek vody na kúpanie z bazénov umelých otvorených kúpalísk a prevádzok wellness, vybavených atrakciami, na prítomnosť baktérií rodu Legionella. Počet odobratých vzoriek bazénových vôd v roku 2021: TK I Štúrovo: odobraté 4 vzorky, vo vzorkách nebola zistená prítomnosť baktérií, vyšetrenie zabezpečil RÚVZ so sídlom v Nitre.

TK Štrand Nové Zámky: odobraté 3 vzorky, vo vzorkách nebola zistená prítomnosť baktérií, vyšetrenie zabezpečil RÚVZ so sídlom v Nitre.

TK Podhájska: odobraté 3 vzorky, vo vzorkách nebola zistená prítomnosť baktérií, vyšetrenie zabezpečil RÚVZ so sídlom v Nitre.

TK Tvrdošovce: odobratá 1 vzorka, vo vzorke nebola zistená prítomnosť baktérií, vyšetrenie zabezpečil RÚVZ so sídlom v Nitre.

Palárikovo wellness: odobratá 1 vzorka, vo vzorke nebola zistená prítomnosť baktérií, vyšetrenie zabezpečil RÚVZ so sídlom v Nitre.

Spolu bolo odobratých 12 vzoriek.

Priorita (C):

-V rámci plnenia aktivity kontrola rezíduí pesticídov v potravinách a v detskej výžive v Slovenskej republike oddelenie hygieny výživy vykonalo odber 3 vzoriek detskej výživy na vyšetrenie prítomnosti pesticídov, vyšetrenie vzoriek zabezpečil ÚVZ SR Bratislava.

Priorita (D):

V súčasnej etape riešenia sa na jej plnení oddelenie nepodieľa.

Priorita (E):

V sledovanom období odd. HŽPaZ RÚVZ Nové Zámky neriešilo uvedenú problematiku.

Priorita (F):

-V rámci plnenia priority monitoring a kontrola hygienických požiadaviek na pieskoviskách zabezpečilo oddelenie hygieny detí a mládeže RÚVZ so sídlom v Nových Zámkoch odber

vzoriek z 21 pieskovísk materských škôl a verejných pieskovísk v okrese Nové Zámky (3 verejné pieskoviská : Park A. Bernoláka Nové Zámky, Bitúnkova ul., Nové Zámky, detské ihrisko Žihadielko, Pribinova ul. Nové Zámky, 18 pieskovísk materských škôl v okrese Nové Zámky). Vyšetrenie vzoriek zabezpečil RÚVZ so sídlom v Nitre. Vo vzorkách nebola zistená prítomnosť termotolerantných koliformných baktérií, Salmonella sp., geohelminotov (vajíčka, larvy).

Priorita (G):

V súčasnej etape riešenia sa na jej plnení oddelenie nepodieľa.

Priorita nad rámec definovaných priorít Ostravskej deklarácie:

- Informácia o škodlivých účinkoch UV žiarenia v súvislosti s návštevou solárií sú uvedené na webovom sídle úradu.

1.2 Protokol o vode a zdraví – plnenie národných cieľov

V súčasnej etape riešenia sa na plnení projektu oddelenie nepodieľa.

1.3 Ľudský biomonitring – sledovanie záťaže skupín obyvateľstva vybraným chemickým faktorom v životnom prostredí a pracovnom prostredí

V súčasnej etape riešenia sa na plnení projektu oddelenie nepodieľa.

1.4 Overenie kvality materiálov, ktoré prichádzajú do styku s pitnou vodou

V rámci kolaudačných konaní vodohospodárskych stavieb bola vykonaná kontrola dokumentácie materiálov, ktoré boli pri stavbách použité a prichádzajú do kontaktu s pitnou vodou. V jednom prípade dokumentácia predložená na kolaudačnom konaní neobsahovala doklady, ktoré by sa danou problematikou zaoberali. V rámci dvoch kolaudačných konaní (vodovodná prípojka) boli predložené certifikáty, doklady o zhode použitých materiálov, ktoré boli pri stavbe použité a prichádzajú do styku s pitnou vodou.

1.5 Mapovanie aktuálneho stavu výskytu pesticídnych látok a mikropolutantov v pitných vodách

V súčasnej etape riešenia sa na plnení projektu oddelenie nepodieľa.

1.6 Rozšírenie siete monitorovacích staníc na sledovanie koncentrácie biologických alergizujúcich častíc vo vonkajšom ovzduší

Rozšírenie siete sa netýka okresu Nové Zámky, v súčasnej etape riešenia sa na plnení projektu oddelenie nepodieľa.

Oddelenie hygieny detí a mládeže

PLÁNU PREVENČIE OBEZITY na roky 2015 – 2025 (NAPPO)

Cieľom aktivít je komplexným výkonom štátneho zdravotného dozoru, realizáciou výchovných aktivít v oblasti edukácie matiek cestou materských centier a detí a mládeže cestou zariadení pre deti a mládež prispieť k zníženiu výskytu detskej obezity.

Podpora zdravšieho prostredia v školách

- Edukačné aktivity v oblasti zdravého stravovania a zdravej výživy detí, mliečného programu pre deti, programu školské ovocie. Do projektu mliečného programu je zapojených celkovo 54 škôl, z toho 28 materských škôl, 18 základných škôl, 7 základných škôl s materskou školou a 1 stredná odborná škola. Do projektu školské ovocie je zapojených 73 škôl, z toho 40 materských škôl, 24 základných škôl a 9 základných škôl s materskou školou.
- Prebiehala počas výkonu ŠZD na tému: Zdravé stravovanie, prevencia obezity v dňoch

19.4.2021 – Materská škola, Rúbaň
 14.5. 2021 – Materská škola, Mojzesovo
 31.5.2021 – Materská škola, Bánov
 8.6.2021 – Materská škola, Dolný Ohaj
 21.9.2021 – Základná škola, Svodín
 30.9.2021 – Materská škola, Chľaba
 19.10.2021 – Materská škola, Veľký Kýr
 5.11.2021 – Materská škola, Jatov

Poskytovať nutričné vzdelávanie odborným zamestnancom školského stravovania v rámci projektov profesijných združení

- V predškolských a školských zariadeniach v rámci ŠZD prebieha prednášková činnosť o zdravom stravovaní a kontrola používaných surovín na prípravu stravy pre deti.

13.5.2021 – Materská škola, Biňa (Školská jedáleň pri MŠ)
 25.5.2021 – Základná škola s materskou školou Michal nad Žitavou (Školská jedáleň pri ZŠsMŠ)
 16.6.2021 – Materská škola, Adyho ul., Štúrovo (Školská jedáleň pri MŠ)
 8.11.2021 – Základná škola, Nová Vieska (Školská jedáleň)
 11.11.2021 – Materská škola, Sikenička (Školská jedáleň pri MŠ)

4.2. Hygienická úroveň detských pieskovísk v areáloch MŠ a v rámci občianskej vybavenosti.

Cieľom projektu je priebežná starostlivosť o hygienickú úroveň pieskovísk ako prevencie vzniku možného ochorenia detí v dôsledku mikrobiálneho a parazitárneho znečistenia piesku. Prostredníctvom výkonu štátneho zdravotného dozoru sa realizuje kontrola dodržiavania legislatívnych požiadaviek v zmysle vyhlášky MZ SR č.521/2007 Z.z. o podrobnostiach o požiadavkách na pieskoviská. Súčasťou kontroly kvality piesku je odber vzoriek na laboratórne vyšetrenie vybraných indikátorov mikrobiologického a parazitárneho znečistenia.

Etapy riešenia:

1. etapa – marec až júl a 2. etapa – júl až november.

V mesiacoch apríl až jún bol odobratý piesok v materských školách v obciach Semerovo, Kolta, Jasová, Chľaba, Kamenica nad Hronom, Gbelce, Nová Vieska, Belá a Svodín.

V mesiacoch júl až november bol odobratý piesok z verejných pieskovísk v Nových Zámkoch (Bitúnkova ul., Bernolákov park a Pribinova ul.) a z pieskovísk v materských školách v obciach Tvrdošovce na Hlbokej ul., Komjatice, na Ul. MDŽ v Šuranoch, na Adyho ul., Bartókovej ul. a Lipovej ul. v Štúrove, Dvory nad Žitavou, Bešeňov a Veľké Lovce. Vydávanie opatrení na odstránenie nedostatkov s event. návrhmi na sankcie neboli potrebné, nakoľko všetky laboratórne výsledky zodpovedali požadovaným laboratórnym parametrom pre piesok.

4.3. Hodnotenie jedálnych lístkov v MŠ a v ZŠ

Cieľom projektu je zmapovanie situácie v oblasti dodržiavania všeobecných zásad pre zostavovanie jedálnych lístkov v zariadeniach spoločného stravovania detí MŠ a ZŠ a zistiť frekvenciu podávania vybraných druhov potravín (pokrmov). V jesenných mesiacoch (október a november) sa vykonalo hodnotenie jedálnych lístkov v 3 základných školách – Školská jedáleň pri základnej škole, Bernolákova ul., Šurany, Školská jedáleň pri základnej škole, Nábřežná ul., Nové Zámky a v Školskej jedálni pri základnej škole, Salka. Pestrosť podávaných pokrmov v uvedených školských jedálňach možno považovať za vyhovujúcu, frekvencia podávania vybraných druhov pokrmov resp. potravín bola hodnotená ako dobrá.

4.4. Úrazy u detí v SR

Cieľom projektu je formou spolupráce s NCZI a regionálnymi nemocnicami získať vybrané informácie, týkajúce sa problematiky úrazov detí na Slovensku. Projekt sa realizuje v spolupráci s príslušnými pracovníkmi oddelení traumatológie a ambulancie traumatológie FNsP Nové Zámky. K 31.12.2021 bolo vyzbieraných 51 dotazníkov, ktoré boli následne spracované a zaslané NCZI.

Národný akčný plán na kontrolu tabaku.

Počas výkonu ŠZD v dozorovaných školských zariadeniach oddelenie HDM vykonáva kontrolu dodržiavania ustanovení zákona č.377/2004 Z.z. o ochrane nefajčiarov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. K 31.12.2021 bolo vykonaných 40 takýchto kontrol (22 kontrol v zariadeniach pre deti a mládež, 16 kontrol v zariadení školského stravovania a 2 kontroly v stravovacích zariadeniach poskytujúcich služby žiakom zotavovacích podujatí).

Monitoring zaočkovanosti detí v materských školách

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Nových Zámkoch na základe požiadavky Úradu komisára pre deti spolupracuje pri zbere údajov o zaočkovanosti detí navštevujúcich predškolské zariadenia v okrese.

Oddelenie preventívneho pracovného lekárstva a toxikológie

2.1 ZNIŽOVANIE MIERY ZDRAVOTNÝCH RIZÍK ZAMESTNANCOV Z PRACOVNÉHO PROSTREDIA, PRACOVNÝCH PODMIENOK A SPÔSOBU PRÁCE

2.1.1 Znižovanie miery zdravotných rizík (rizikové práce)

Na oddelení preventívneho pracovného lekárstva vedieme evidenciu rizikových prác v celoslovenskom programe ASTR, ktorý sa pravidelne aktualizuje. V okrese Nové Zámky v tomto roku evidujeme rizikové práce vo výrobných závodoch a v súkromných firmách s celkovým počtom pracovníkov 2.069, z tohoto počtu vykonáva rizikové práce 417 žien.

V priebehu roka 2021 mierne stúpol počet vyhlásených rizikových prác z toho dôvodu, že sa vytvorili nové pracovné miesta, vykonali sa opatrenia na elimináciu rizikových faktorov v pracovnom prostredí alebo sa menil charakter výroby vo firmách. Rizikové práce v 3. kategórii rizika podľa Vyhlášky MZ SR č. 448/2007 Z.z. o podrobnostiach o faktoroch práce a pracovného prostredia vo vzťahu ku kategorizácii prác z hľadiska zdravotných rizík a o náležitostiach návrhu na zaradenie prác do kategórií, v znení neskorších predpisov (v znení

č. [98/2016 Z. z.](#), [283/2016 Z. z.](#), [91/2018 Z. z.](#), [220/2019 Z. z.](#)) boli vyhlásené v 7 prípadoch. Vyňatie rizikových prác na žiadosť prevádzkovateľa firmy nebolo vykonané.

Pri vykonávaní štátneho zdravotného dozoru na rizikových pracoviskách sa kládol dôraz na zaraďovanie pracovníkov do pracovného procesu na základe výsledkov preventívnych lekárskech prehliadok, ďalej sme sledovali intervaly preventívnych lekárskech prehliadok, poskytovanie, používanie a údržbu osobných ochranných pracovných prostriedkov, pravidelnú objektivizáciu faktorov pracovného prostredia, vypracovanie aktuálnych prevádzkových poriadkov, posudkov o riziku a zabezpečenie zdravotného dohľadu.

Štátny zdravotný dozor na pracoviskách, kde sú vyhlásené rizikové práce bol vykonaný v 2 prípadoch a bol medzi inými zameraný aj na dodržiavanie povinnosti zamestnávateľov o zabezpečení pracovnej zdravotnej služby vyplývajúcej zo zákona č. 470/2011 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 124/2006 Z.z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov. Na pracoviskách sme použili 69 kontrolných listov (ďalej KL) informovanosti zamestnancov pri práci v hluku (53 KL), pri práci s chemickými faktormi (12 KL) a pri práci so zobrazovacími jednotkami (4 KL).

Sankcie za neplnenie povinnosti zamestnávateľov za neplnenie opatrení na ochranu zdravia na pracoviskách, kde sú vyhlásené rizikové práce neboli uložené, nakoľko sa táto povinnosť vo všetkých prípadoch v prevažnej miere plní.

2.1.2 Znižovanie zdravotných rizík z látok a zmesí klasifikovaných ako toxické

Pri vykonávaní štátneho zdravotného dozoru sme sa zameriavali na uplatňovanie požiadaviek Nariadenia vlády SR č. 355/2006 Z.z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci, v znení neskorších predpisov (v znení č. [300/2007 Z. z.](#), [471/2011 Z. z.](#), [82/2015 Z. z.](#), [33/2018 Z. z.](#), [236/2020 Z. z.](#))

V okrese Nové Zámky sa veľmi toxické, alebo toxické látky a zmesi nevyrábajú. Používanie veľmi toxických a toxických látok a zmesí podľa jednotlivých druhov a skupín v poľnohospodárstve sa vykonáva podľa aktuálneho „Zoznamu a rozsahu použitia registrovaných prípravkov na ochranu rastlín a iných prípravkov“. Letecká aplikácia veľmi toxických a toxických látok a zmesí sa v roku 2021 nevykonávala. Rozhodnutie o návrhu na skladovanie a manipuláciu s veľmi toxickými a toxickými látkami a zmesami pri výkone dezinfekcie a deratizácie sme nevydali ani v jednom prípade.

Pri došlých hláseniach o dezinfekcii a regulácii živočíšnych škodcov preverujeme u fyzických osôb - podnikateľov a právnických osôb dodržiavanie uvedeného Nariadenia vlády. V sledovanom období sme obdržali 67 písomných hlásení o výkone dezinfekcie a deratizácie v prevádzkach okresu Nové Zámky. Mimoriadne situácie, ani havárie sa v okrese Nové Zámky nevyskytli.

Odbornú prednášku pre pracovníkov v poľnohospodárstve na prácu s veľmi toxickými a toxickými látkami a prípravkami pracovníci RÚVZ so sídlom v Nových Zámkoch nevykonali ani v jednom prípade.

Od 1.9.2007 - od platnosti Zákona NR SR č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov nie je na Regionálnom úrade verejného zdravotníctva so sídlom v Nových Zámkoch zriadená komisia na preskúšanie odbornej spôsobilosti na prácu s veľmi toxickými a toxickými látkami a zmesami podľa Nariadenia Vlády SR č. 360/2006 Z.z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o rozsahu požadovaných vedomostí pre skúšky odbornej spôsobilosti, o zriaďovaní a činnosti skúšobných komisií a o obsahu osvedčenia o odbornej spôsobilosti.

2.1.3 Znižovanie zdravotných rizík z karcinogénnych a mutagénnych faktorov vrátane azbestu a z látok poškodzujúcich reprodukciu a narúšajúcich endokrinný systém

Pri výkone štátneho zdravotného dozoru sme sa taktiež zameriavali na vyhľadávanie pracovísk s výskytom karcinogénnych a mutagénnych faktorov a na dodržiavanie ustanovení Nariadenia vlády SR č. 356/2006 Z.z. o ochrane zdravia zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou karcinogénnym a mutagénnym faktorov pri práci, v znení neskorších predpisov (v znení č. [301/2007 Z. z.](#), [83/2015 Z. z.](#), [110/2019 Z. z.](#), [235/2020 Z. z.](#)).

V zdravotníctve sa v okrese Nové Zámky sa vyskytujú dve ambulancie klinickej onkológie a vnútorného lekárstva (na ul. SNP 42/A v Nových Zámkoch a vo Fakultnej nemocnici s Poliklinikou na Slovenskej 11 v Nových Zámkoch), ktoré slúžia aj na podávanie cytostatík a vo FNŠP Nové Zámky: oddel. klinickej onkológie a FNŠP Nové Zámky: 3 onko ambulancie - podávanie cytostatík. Ďalej na oddelení patológie, práca s formaldehydom vo Fakultnej nemocnici s Poliklinikou na Slovenskej ul. č. 11 A v Nových Zámkoch a na oddelení centrálnej sterilizácie, práca s formaldehydom vo Fakultnej nemocnici s Poliklinikou na Slovenskej ul. č. 11 A v Nových Zámkoch.

Búracie práce, odstraňovanie azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest zo stavieb (odstránenie strešnej krytiny zo stavieb), ďalej odstránenie azbestocementových dosák z balkónov bytových domov a kanalizačných rúr v bytových domoch, kde sa vyskytuje v stavebnom materiáli azbest boli vykonané v 102 prípadoch. Túto prácu vykonali pracovné skupiny, oprávnené vykonávať túto činnosť. V okrese Nové Zámky máme pracovné skupiny, ktoré pravidelne vykonávajú práce pri odstraňovaní azbestocementového materiálu a to: AT STAVBY, s.r.o. so sídlom Komárňanská cesta 3 Nové Zámky, THERMKLIMA, s.r.o. so sídlom Mlynský Sek 425 Lipová, Martin Petrik bytom Dedinka č. 251 a Enerbyt s.r.o. Lipová č. 1/939 Štúrovo. Ďalej práce vykonávajú pravidelne mimo okresné firmy ASTANA, s.r.o. Scherffelova 1364/28 Poprad, Emtrade NR s.r.o. Vašinova 14 Nitra, AZBESTGROUP s. r.o. Sibírska 55 Bratislava - mestská časť Nové Mesto, Strešné centrum Tomáš Molnár s.r.o. Vonkajší rad 3963 Sereď, Nikin, s.r.o. 946 54 Bajč č. 78, Arpáda Bazsóa bytom Slatina č. 147, DILMUN SYSTEM, s.r.o. Vajnorská 37 Bratislava, Jesika Pačajová Ludvíka Svobodu 2569/40 Poprad, ReTrash s.r.o. Pavla Križku č. 385/32 Kremnica, SH Klampiarstvo s.r.o. Tajná č. 150 a ďalšie mimookresné firmy. V prevažnej miere sa jednalo o prácu s azbestocementovými doskami v exteriéri. V dvoch prípadoch sa jednalo o prácu v interiéri, odstránenie azbestocementových odpadových rúr v bytovom dome. Každé podanie má vypracovaný samostatný prevádzkový poriadok a posudok o riziku na tú akciu, na ktorú sa žiada vydať kladné rozhodnutie orgánu verejného zdravotníctva. Ďalej oprávnenie ÚVZ SR v Bratislave na odstraňovanie azbestocementových materiálov, plán práce demontáže azbestového materiálu, zmluvu o ukladaní odpadu na skládku, osvedčenia o odbornej a zdravotnej spôsobilosti pracovníkov firmy na prácu. Ďalej nám firmy zasielajú oznámenia o začatí činnosti týkajúcej sa likvidácie azbestu alebo materiálov obsahujúcich azbest.

2.2 INTERVENČIE NA PODPORU ZDRAVIA PRI PRÁCI

2.2.1 Zdravé pracoviská

RÚVZ so sídlom v Nových Zámkoch nie je vybraným riešiteľským pracoviskom.

2.2.2 Európska informačná kampaň Európskej agentúry pre BOZP (OSHA Bilbao) zameraná na prevenciu zdravotných a bezpečnostných rizík pri práci

Pracovníci oddelenia preventívneho pracovného lekárstva a toxikológie sa v mesiaci október aktívne zapájame do Európskeho týždňa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a na RÚVZ so sídlom v Nových Zámkoch sa uskutočňuje každý rok deň otvorených dverí v spolupráci s oddelením podpory zdravia a výchovy k zdraviu. Ďalej pracovníci oddelenia denne, podľa záujmu zamestnávateľov a širokej verejnosti poskytujú poradenstvo všetkým zamestnávateľom a samostatne zárobkovo činným osobám.

Úroveň ochrany zdravia na chránených pracoviskách

Pracovníci oddelenia preventívneho pracovného lekárstva a toxikológie Regionálneho úradu verejného zdravotníctva, so sídlom v Nových Zámkoch vykonali štátny zdravotný dozor na 2 chránených pracoviskách, na základe žiadosti na uvedenie priestorov do prevádzky. Štátny zdravotný dozor z vlastného podnetu, sme vykonali na 1 už existujúcom chránenom pracovisku. Pre zriadenie chránených pracovísk (na uvedenie do prevádzky) sme vydali 2 rozhodnutia a 3 písomné stanoviská na preobsadenie chráneného pracoviska, alebo na ich rozšírenie. Na zriadených pracoviskách pracovalo 26 pracovníkov so zdravotným postihnutím. Pri výkone štátneho zdravotného dozoru sme nezistili nedostatky a z toho dôvodu sme neuložili ani opatrenia. Taktiež sme nenariadili úpravy pracovných podmienok na pracoviskách. Jednalo sa v prevažnej miere o drobné prevádzky a to: obchodná činnosť (profesia predavač), informátor/vrátnik (strážna služba) a výrobný robotník (balenie žiaroviek). Jednalo sa o zdravotné postihnutie pracovníkov z dôvodu výskytu telesného, onkologického alebo zmyslového postihnutia.

Výkon štátneho zdravotného dozoru sme vykonali na základe požiadaviek odborného usmernenia Hlavného hygienika SR, ktorý bol doplnený o údaje o zamestnancoch na chránených pracoviskách z hľadiska ich zdravotných obmedzení a uplatnenia potrebných úprav pracovných podmienok.

Oddelenie hygieny výživy

3.2 MONITORING PRÍJMU KUCHYNSKEJ SOLI

Cieľ

Dosiahnuť postupné znižovanie príjmu soli v nadväznosti na prijaté úlohy v oblasti rizikových faktorov vo výžive.

Gestor

ÚVZ SR

Riešiteľské pracoviská

ÚVZ SR a RÚVZ v SR

Anotácia

Sol' je jedným z hlavných rizikových faktorov vo výžive a jej nadmerný príjem je spojený s výskytom KVO. Ako rizikový faktor je indikovaný vo viacerých dokumentoch (napr. WHO Akčný plán pre výživu a potraviny 2016 – 2020, Viedenská deklarácia pre výživu). V oblasti vládou SR (uznesenie č.117 z 8. 3. 2017) prijatého Akčného plánu pre potraviny a výživu na roky 2017 – 2025 sa bude pokračovať v aktivitách na dosiahnutie cieľa prostredníctvom monitoringu - postupné zníženie príjmu soli na 5 g na deň u dospeljej populácie so zameraním sa na hotové pokrmy, chlieb a pečivo v spoločnom stravovaní so zameraním na uzavretý systém spoločného stravovania napr. zariadenia sociálnych služieb a stravovacie zariadenia v nemocničných zariadeniach.

Etapy riešenia

I. Etapa:

1. RÚVZ v sídle kraja odobrať najmenej 10 vzoriek hotových pokrmov (5 vzoriek uzavretý systém a 5 vzoriek verejné stravovanie / každé RÚVZ) (celé obedové menu) v ZSS na laboratórnu kontrolu obsahu pridanej kuchynskej soli.
Z: RÚVZ v sídle kraja pod koordináciou KO v HV
2. Výsledky spracované podľa komodity v tabuľkovej forme zaslať na RÚVZ so sídlom v Trenčíne v termíne do 30. 01. 2022
Z: RÚVZ v sídle kraja pod koordináciou KO v HV

Výstupy

Záverčná správa - pre sledovanie vývoja v oblasti príjmu soli prostredníctvom hotových pokrmov, chleba a pečiva v zariadeniach spoločného stravovania uzatvoreného typu.

Plnenie: Bolo odobratých : z uzavretého typu spoločného stravovania **4 vzorky pokrmov (1 obedové menu -polievka a druhé jedlo - komplet)** z otvoreného typu spoločného stravovania **4 vzorky pokrmov (1 obedové menu polievka a druhé jedlo - komplet)** . Obsah soli vo vzorkách neprekročil odporúčané- predpísané hodnoty.

7.4 REZIDUÁ PESTICÍDOV V POTRAVINÁCH NA VÝŽIVU A VÝŽIVOVÉ PRÍPRAVKY PRE DOJČATÁ A MALÉ DETI

Projekt vychádza z Akčného plánu pre životné prostredie a zdravie obyvateľov Slovenskej republiky, regionálny cieľ IV., názov aktivity: Kontrola a monitoring cudzorodých látok v potravinách.

Gestor

ÚVZ SR

Riešiteľské pracoviská

ÚVZ SR, RÚVZ v SR podľa aktuálneho Plánu úradnej kontroly potravín

Cieľ

- monitoring obsahu rezíduí pesticídov v potravinách na výživu dojčiat a malých detí a následných výživových prípravkoch pre dojčatá a malé deti v obchodnej sieti
- ochrana zdravia detskej populácie
- plnenie prijatých opatrení v rámci dohovoru s krajinami EÚ nad kontrolou obsahu rezíduí pesticídov v potravinách na výživu dojčiat a malých detí a následných výživových prípravkoch pre dojčatá a malé deti, zavádzanie nových metód stanovenia rezíduí pesticídov

Anotácia

Participácia na monitoringu krajín EU v nadväznosti na prijaté opatrenia v oblasti kontroly prítomnosti a obsahu rezíduí pesticídov v potravinách na výživu dojčiat a malých detí a následných výživových prípravkoch pre dojčatá a malé deti a potravinový dozor nad kvalitou potravín na výživu dojčiat a malých detí a následných výživových prípravkov pre dojčatá a malé deti z hľadiska obsahu rezíduí pesticídov v rôznych druhoch dojčenskej a detskej výživy na báze mlieka, ovocia, zeleniny, mäsa a cereálií a ich kombinácií.

Etapy riešenia

1. etapa: zber a analýzy 40 vzoriek potravín na výživu dojčiat a malých detí a následných výživových prípravkoch pre dojčatá a malé deti z obchodnej siete prostredníctvom RÚVZ na obsah 43 etapa: analýza a vyhodnotenie obsahu 111 pesticídov-analytov, čo zodpovedá výberu podľa Nariadenia Komisie č. 2018/555 z 9. apríla 2018 v 10 vzorkách určených pre monitoring Európskej únie: priebežne počas roka 2021.

Výstupy

- výsledky kontrolovaných vzoriek potravín v rámci potravinového dozoru - priebežne
- podklady k správe z monitoringu pre EK
- hlásenia do EFSA

Plnenie : Boli odobraté **3 vzorky** dojčenskej výživy v septembri 2021, vzorky vyhovovali podmienka zdravotnej nezávadnosti.

Oddelenie epidemiológie:

6/1 Úloha – Národný imunizačný program SR – pravidelné povinné očkovanie je vykonávané proti desiatim prenosným ochoreniam a to proti detskej obrne, záškrtu, tetanu, čiernemu kašľu, hemofilovým invazívnym infekciám, vírusovej hepatitíde typu B, pneumokokovým invazívnym ochoreniam, osýpkam, ružienke a mumpsu, v súlade s vyhláškou MZ SR č. 585/2008 Z.z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prevencii a kontrole prenosných ochorení v znení neskorších predpisov. Cieľom špecifickej prevencie je podstatná redukcia až eliminácia výskytu vybraných ochorení preventabilných očkovaním, pri dosiahnutí minimálne 95% zaočkovanosti na celoslovenskej, krajskej a okresnej úrovni. Okrem zaočkovanosti sa kontroluje aj evidencia a dokumentácia očkovania, postvákcináčnej reakcie, kontraindikácie očkovania a dodržiavanie chladového reťazca pri manipulácii s vakcínami. Zo záverov previerky očkovania vykonanej k 31.08.2021 vyplynuli nasledovné výsledky:

Základné očkovanie detí v ročníku narodenia 2019 proti DTaP-VHB-Hib-IPV bolo vykonané na 97,3%. Základné očkovanie detí v ročníku narodenia 2018 proti PCV bolo vykonané na 97,3%. Preočkovanie proti DTaP-IPV v šiestom roku života (ročník narodenia 2014) bolo vykonané na 95,8%. Preočkovanie detí proti dTaP-IPV v 13. roku života (ročník narodenia 2007) bolo realizované na 97,9%. Základné očkovanie detí proti MMR bolo v ročníku 2018 vykonané na 96,7% a v ročníku 2019 na 96,6%. Následné preočkovanie detí v 11. roku života proti MMR bolo vykonané v ročníku narodenia 2008 na 97,5% a v ročníku narodenia 2009 na 96,3%. Očkovanie zdravotníckych pracovníkov je naďalej na dobrej úrovni, percento zaočkovania sa pohybuje od 93% - 100%. U očkovania študentov nadstavbového štúdia zdravotníckeho zamerania dosiahla zaočkovanosť v I. ročníku 83,6%, v II. a III. ročníku 100%. Zaočkovanosť u novorodencov HBsAg pozitívnych matiek a hemodialyzovaných pacientov dosiahla 100%. Očkovanie proti VHB u vybraných skupín osôb vystavených zvýšenému riziku nákazy VHB, bolo vykonané u 10 kontaktov chorých na VHB, 4 kontaktov nosičov HBsAg, u 477 chovancov zariadení pre mentálne postihnutých a u 35 detí v resocializačných strediskách pre drogovu závislé osoby. Odporúčané očkovanie proti VHA u detí vo veku dvoch rokov žijúcich v miestach s nízkym sociálno-hygienickým štandardom bolo vykonané v ročníku 2018 na 28,6% a v ročníku 2019 na 40,0%. Očkovanie proti chrípke a invazívnym pneumokokovým nákazám u osôb umiestnených v zariadeniach sociálnych

služieb, bolo vykonané proti chrípke u 1013 obyvateľov a zaočkovanosť dosiahla 84,2%, proti invazívnym pneumokokovým nákazám u 592 osôb a zaočkovanosť dosiahla 49,2% a u očkovania proti COVID-19 u 1093 osôb a zaočkovanosť dosiahla 90,9%. U odporúčaného očkovania, alebo očkovania na žiadosť rodičov u detí do 15 rokov života bolo očkovanie vykonané celkovo u 1220 detí, z toho 171x proti Kliešťovej encefalitíde, 197x proti Chrípke, 21x proti VHA, 42x proti Meningokokovej meningitíde, 0x proti iným infekciám vyvolaným *S.pneumoniae*, 371x proti Rotavírusovým infekciám, 32x proti Ovčím kiahňam, 336x proti HPV infekcii, 1x proti Tuberkulóze a 49x proti COVID-19.

6/2 Úloha – surveillance infekčných chorôb - je vykonávaná v súlade s Akčným programom Spoločenstva v oblasti zdravia (2014–2020) a na základe analýzy epidemiologickej situácie v SR za rok 2020. Aktívnym výkonom surveillance je zabezpečovaná vysoká úroveň ochrany obyvateľov pred infekčnými ochoreniami s dodržaním etických hodnôt a kódexov správania. Je zabezpečená aktívna spolupráca s laboratórnymi zložkami v rámci okresu, krajskými pracoviskami a s jednotlivými NRC. K zlepšeniu hlásenia infekčných ochorení praktickými lekármi jednotlivými oddeleniami FNŠP i laboratórnymi zložkami sú vykonávané pravidelné kroky. Cestou systému rýchleho varovania sú prezentované i prijímané dôležité informácie o epidemiologickej situácii v rámci SR, ako i o mimoriadnych situáciách prezentovaných cestou ECDC a WHO. V priebehu roka 2021 bolo zaznamenaných 14952 ohnisk infekčných ochorení v rámci okresu. K zlepšeniu informovanosti a edukácie verejnosti je aktívne dávaný do povedomia informačný systém EPIS, ďalšie dôležité informácie sú prezentované na internetovej stránke RÚVZ a pravidelne uverejňované v okresných i krajských médiách.

6/3 Úloha – Informačný systém prenosných ochorení - systém posilnenia surveillance a kontroly infekčných ochorení je vykonávaný cestou informačného systému EPIS, ktorý bol v súlade s požiadavkami EÚ inovovaný. Bol prepracovaný na základe podkladov z terénnych epidemiologických pracovísk jednotlivých vybraných RÚVZ v SR. Poskytuje možnosti centrálnej databázy prípadov infekčných ochorení hlásených individuálne. Taktiež centrálnej databázy prípadov akútnych respiračných ochorení a chrípke podobných ochorení hlásených hromadne. Ďalej je tu vedená centrálna databáza vykonaných vyšetrení v NRC v rámci projektu systému rýchleho varovania. Cestou novelizovaného informačného systému EPIS je zabezpečovaný systematický zber, sumarizácia a analýza informácií o infekčných ochoreniach, a o monitorovaní zdravia obyvateľov. V priebehu roka 2021 bolo vykonaných pracovníkmi oddelenia epidemiológie v informačnom systéme EPIS 70052 záznamov. Na základe podrobných databáz údajov sú spracované kvalitné výstupy a podrobné správy - informácie o epidemiologickej situácii na Slovensku. Tieto, ako i ďalšie odborné informácie sú voľne prístupné občanom na internetovej stránke portálu Epidemiologického informačného systému. Hlásenie infekčných ochorení cestou systému EPIS v priebehu roka 2021 realizovali dvaja lekári/1 praktický lekár pre deti a dorast a 1 praktický lekár pre dospelých/, ktorí aktívne využívajú možnosti elektronického hlásneho systému.

6/4 Úloha – Nozokomiálne nákazy - je realizovaná celoročne s cieľom posilnenia prevencie, kontroly a znižovania výskytu prenosných ochorení – nemocničných nákaz súvisiacich s pobytom osôb v zdravotníckych zariadeniach. Redukciou príčin vzniku nemocničných nákaz, rezistencie bakteriálnych kmeňov na antimikrobiálne látky. Realizujú sa previerky štátnych i neštátnych zdravotníckych zariadení, ktoré sú zamerané na kontrolu dodržiavania vyhlášky MZ SR č. 553/2007 Z.z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na prevádzku zdravotníckych zariadení z hľadiska ochrany zdravia. V priebehu roka 2021 bolo prešetrených 1049 nozokomiálnych infekcií. Bolo realizovaných 91 previerok štátnych i neštátnych zdravotníckych zariadení, ktoré boli zamerané na kontrolu dodržiavania vyhlášky

MZ SR č. 553/2007 Z.z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na prevádzku zdravotníckych zariadení z hľadiska ochrany zdravia a na kontrolu fajčenia. Z titulu epidemického šírenia ochorenia COVID-19 a následnej reprofilizácie lôžkového fondu FNŠP Nové Zámky na zmiešanú „bielu“ a červenú“ zónu sa výkon odberov vzoriek na mikrobiologické vyšetrenie vykonával nasledovne,- v rámci výkonu ŠZD bolo odobratých 119 vzoriek na mikrobiologické vyšetrenie, z čoho bolo 11 vzoriek zo sterilného materiálu, 80 vzoriek z prostredia zdravotníckych zariadení, 9 vzoriek zo vzduchotechnických zariadení a ovzdušia a 19 vzoriek z dezinfekčných roztokov. Bolo vykonané testovanie 134 sterilizačných prístrojov, kde bolo otestovaných 349 vzoriek biologických indikátorov na mikrobiologické vyšetrenie. Na základe nepriaznivej epidemiologickej situácie sa program HELICS (Hospital in Europe Link for Infection Control through Surveillance) nerealizoval. V rámci Európskej surveillance Clostridium difficile bolo prešetrených 244 infekcií. V súvislosti s pandemickým výskytom vírusu SARS-Cov-2 bolo prešetrených 587 nozokomiálnych infekcií COVID-19 potvrdených RT-PCR testami a 76 COVID-19 infekcií potvrdených Ag testami. Aktívne sa realizujú stretnutia lekárov poverených sledovaním a analýzou NN v rámci „nozokomiálnych komisií“. V priebehu roka 2021 sa zasadnutie nozokomiálnej komisie pri FNŠP neuskutočnilo. Operatívne sa rieši realizácia represívnych opatrení pri nedostatkoch zisťovaných v rámci FNŠP s vedením nemocnice. Úroveň sledovania a hlásenia NN jednotlivými oddeleniami hodnotíme v priebehu roka 2021 ako uspokojivú.

6/5 Úloha – mimoriadne epidemiologické situácie - je založená na rýchlej koordinovanej reakcii na mimoriadne epidemiologické situácie, hrozby a naliehavé situácie. Rozvíjajú sa stratégie a postupy pre stanovenie, testovanie, hodnotenie a revidovanie nepredvídaných udalostí na okresnej a miestnej úrovni. Tieto môžu vzniknúť v súvislosti s napr. očakávanou pandémiou chrípky, alebo nečakanými bioteroristickými aktivitami, prípadne rozšírením staronových ochorení. Prioritnú úlohu na úrovni okresnej zohrávajú stratégie spoločnej krízovej komunikácie, pripravenosť zdravotníctva, medzirezortná spolupráca, ktorá sa opiera o vypracované krízové plány na podporu všeobecnej pripravenosti a vhodnej reakcie na ohrozenie zdravia v prípade potreby. Na úrovni okresu sú spracované aktualizované materiály „Okresný havarijný plán“ a „Okresný plán pre prípad pandémie chrípky“. V roku 2009 bola zriadená regionálna protiepidemická komisia pri RÚVZ v Nových Zámkoch. Zároveň bol vypracovaný i jej štatút a rokovací poriadok. Vedúci oddelenia epidemiológie je členom Krízového štábu obvodného úradu Nové Zámky a členom Okresnej evakuačnej komisie Nové Zámky pre zdravotnícke zabezpečenie evakuácie. Všetci pracovníci oddelenia epidemiológie boli podrobne oboznámení s materiálom „Podrobný plán opatrení pre prípad pandémie chrípky v SR“. Ich súčasťou je i problematika aktuálnej informovanosti obyvateľov. Dôležitú úlohu zohráva kvalitný monitoring so zabezpečením systému rýchleho varovania, ktorý je vykonávaný cestou informačného systému EPIS, v spolupráci s ECDC a WHO. Na základe pandemickej situácie výskytu COVID-19 vyhlásenej dňa 11.03.2020 generálnym tajomníkom SZO a vyhlásením mimoriadnej situácie na území SR vládou Slovenskej republiky, sa dňa 18.01.2021, 17.02.2021, 5.09.2021 a 9.12.2021 uskutočnilo rokovanie Bezpečnostnej rady okresu Nové Zámky, na ktorom sa zúčastnil MUDr. Benko. Taktiež sa vedúci oddelenia epidemiológie pravidelne zúčastňoval zasadania Krízového štábu FNŠP Nové Zámky, ktorá riešila na svojich zasadnutiach prijímanie aktuálnych preventívnych a represívnych opatrení, v súvislosti s pandémiou COVID-19.

6/6 Úloha – enviromentálna surveillance poliomyelitídy a sledovanie VDP – po úspešnej eradikácii poliomyelitídy v SR je potrebné naďalej pokračovať vo všetkých doteraz vykonávaných aktivitách surveillance poliomyelitídy, ku ktorým patrí aj vykonávanie

pravidelného virologického vyšetřovania odpadových vôd na zistenie prítomnosti poliovírusov vo vonkajšom prostredí. V roku 2021 sa vyšetřovanie uskutočnilo v ČOV Nové Zámky a ČOV Štúrovo. Boli odobraté vzorky odpadových vôd pred ich vyústením do ČOV. Vykonaných bolo štrnásť odberov vzoriek odpadových vôd /7x ČOV Nové Zámky, 7x ČOV Štúrovo/ na vyšetřenie prítomnosti enterálnych vírusov. Poliovírusy ani iné enterálne vírusy v odobratých vzorkách dokázané neboli.

6/7 Úloha - prevencia HIV/AIDS - najohrozenejšou skupinou u nás sú mladí ľudia, ktorí v súčasnosti skôr dospievajú, začínajú skôr pohlavne žiť ale nemajú ešte upevnené väzby zodpovednosti voči sebe samým i okoliu. Správajú sa riskantnejšie. Mladí ľudia sú 10x náchylnejší k pohlavne prenosným ochoreniam, vrátane AIDS, než dospelí. Cieľom projektu je, aby mladí ľudia, hlavne žiaci 9.ročníkov základných škôl a stredných škôl diskutovali o týchto problémoch a netradičným spôsobom (hrou), účasťou na tomto projekte, získali a osvojili si čo najviac vedomostí o problematike HIV/AIDS, iných pohlavne prenosných ochorení, antikoncepcii, sexuálnom správaní, až po formovanie humánneho prístupu a podpore sociálneho cítenia k ľuďom HIV pozitívnym a chorým na AIDS. Dôslednou realizáciou projektu očakávame zmenu postojov a chovania sa mladých ľudí. Cielené aktivity v oblasti zdravotno-výchovných aktivít z titulu nepriaznivej epidemiologickej situácie vo výskyte ochorenia COVID-19, ako i distančného vzdelávania žiakov a študentov SŠ neboli v roku 2021 realizované. V rámci konzultačnej a poradenskej činnosti bol v troch prípadoch konzultovaný ďalší postup u občanov udávajúcich sexuálny kontakt s osobou s neznámym HIV statusom. Obder krvi na stanovenie protilátok anti HIV 1,2, na základe požiadavky občanov vykonaný v roku 2021 nebol.

6/8 Úloha – poradne očkovania - očkovanie patrí k významným a účinným spôsobom prevencie infekčných chorôb. Tvorí mimoriadne dôležitú súčasť zdravotnej starostlivosti o obyvateľstvo. V krajinách, kde je zaočkovanosť nízka, t. j. nie je dostatočná kolektívna imunita, dochádza k epidemickým výskytom mnohých, očkovaním preventabilných ochorení. regionálne úrady verejného zdravotníctva v Slovenskej republike zaznamenávajú nárast antivakcinačných aktivít. Správna informovanosť o očkovaní má jednoznačne pozitívny vplyv na podporu zaočkovanosti populácie. Pracovníci poradne očkovania poskytovali priebežne fyzickým osobám i zdravotníckym pracovníkom informácie o ochoreniach preventabilných očkovaním, o jednotlivých druhoch očkovania, očkovacích látkach a ich zložení, ako i o možných nežiadúcich reakciách po očkovaní. Oddelenie epidemiológie RÚVZ vykonávalo v priebehu roka 2021 poradenskú činnosť ohľadom očkovania pred cestou do zahraničia, konzultácie pre praktických lekárov v problematike povinného pravidelného očkovania, poradenskú činnosť pre rodičov v prípade odmietania očkovania a prejednanie zistených nedostatkov, konzultácie pre FNsP v prípade odporúčaného očkovania a pri poranení biologicky kontaminovanými predmetmi u zdravotníckych pracovníkov, ako i jednotlivých očkovacích látkach a vykonávania očkovania proti ochoreniu COVID-19.

6/9 Úloha – Zvýšenie povedomia budúcich matiek o ochoreniach preventabilných očkovaním a význame očkovania - Projekt je zameraný na realizáciu intervencie, ktorá vyplynula z výsledkov výskumu realizovaného v rámci Programov a projektov úradov verejného zdravotníctva v rokoch 2013 – 2014 pod názvom „Identifikácia najčastejších faktorov ovplyvňujúcich postoj rodičov a budúcich rodičov k očkovaní.“ Cieľom projektu je jednoduchým a interaktívnym spôsobom edukácie zvýšiť povedomie najmä budúcich matiek o ochoreniach preventabilných očkovaním, o rizikách súvisiacich s ich priebehom, možnými komplikáciami a následkami, o možnostiach a význame účinnej prevencie očkovaním. Cieľovou skupinou budú najmä žiačky vyšších ročníkov stredných škôl. Pozornosť sa zameria

aj na vybudovanie kritického postoja účastníkov k rôznym zdrojom informácií súvisiacich s očkovaním. Súčasťou edukácie bude aj ukážka manipulatívnych a zavádzajúcich techník používaných odporcami očkovania. Dotazníkový prieskum s edukáciou nebol v priebehu roka 2021 realizovaný, z titulu pandemického výskytu ochorenia COVID-19.

Špecializácia odborných činností je založená na surveillance infekčných a chronických ochorení, identifikácii príčin, príprave preventívnych a represívnych opatrení, konzultačnej a metodologickej činnosti i doškolovania. Oddelenie epidemiológie vykonáva špecializované činnosti v spolupráci ÚVZ SR v Bratislave a ostatnými NRC v SR v nasledovných oblastiach:

- imunizačný program
- surveillance poliomyelitídy
- surveillance osýpok, rubeoly a parotitídy
- surveillance pertussis
- surveillance COVID-19
- surveillance chrípky
- surveillance meningokokových invazívnych ochorení
- surveillance HIV/AIDS
- surveillance alimentárnych infekcií
- surveillance vírusových hepatitíd
- problematika bioterorizmu a emergentných situácií
- problematika chronických ochorení, vrátane CINDI, EHES
- surveillance vybraných zoonóz, kliešťovej meningoencefalitídy a hemoragických horúčok
- nozokomiálne nákazy
- sterilizácia, DDD a regulácia živočíšnych škodcov
- surveillance hemofilových a pneumokokových invazívnych infekcií

Podpora zdravia a výchova k zdraviu

Ad1: Iniciovat' a organizovat' zdravotno-výchovné akcie pre obyvateľov s osobitným zameraním na témy a termíny odporúčané WHO a úloh vyplývajúcich z Národných programov a akčných plánov.

Cieľ: Zlepšiť informovanosť obyvateľstva o prioritných a aktuálnych problémoch ohrozujúcich zdravie, prehĺbiť záujem obyvateľov o problematiku zdravia, mobilizovat' obyvateľov k aktívnej ochrane a podpore zdravia.

Mimoriadna situácia COVID-19

Od 1.1.2021 mimoriadna situácia v súvislosti s Covid-19 naďalej pokračovala. Od 1.10.2020 bol znovu vyhlásený núdzový stav, ktorý bol dňa 29.12.2020 predĺžený o ďalších 40 dní. Dňa 8.2.2021 bolo prijaté opakované predĺženie času trvania núdzového stavu na základe uznesenia vlády SR č. 77 z 5. februára 2021 podľa čl. 5 ods. 2 ústavného zákona č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu v znení neskorších predpisov vyhláseného uznesením vlády SR č. 587 z 30. septembra 2020 a na prijatie opatrení podľa čl. 5 ods. 4 ústavného zákona č. 227/2002 Z. z. o bezpečnosti štátu v čase vojny, vojnového stavu, výnimočného stavu a núdzového stavu v znení neskorších predpisov na obdobie 40 dní s účinnosťou od 8. februára 2021 a platnosťou do 19. marca 2021. Dňa 5.2.2021 vláda SR informovala médiá a občanov o schválení COVID automatu.

Okresy sú rozdelené podľa aktuálnej epidemiologickej rizikovosti na 4 stupne varovania. Aktualizované rozdelenie okresov na základe Covid automatu zverejňuje rezort zdravotníctva každý týždeň. V tomto období bola taktiež obmedzená činnosť OPZVZ v realizácii jednotlivých úloh a projektov na školách, pretože výuka žiakov na školách vo väčšine prípadov prebiehala dištančnou formou.

Dňa 17. marca s účinnosťou od 22.marca vláda predĺžila núdzový stav o ďalších 40 dní do 28.apríla 2021. Od 15. mája 2021 vláda schválila zrušenie núdzového stavu. Mimoriadna situácia vyhlásená 11.marca 2020 však trvá naďalej.

Od 25.11.2021 vláda schválila vyhlásenie núdzového stavu na 90 dní. Vzdelávanie žiakov na školách sa realizovalo aj prezenčnou aj dištančnou formou vzdelávania podľa aktuálnej epidemiologickej situácie v triedach a na školách.

V roku 2021 bola účasť na zdravotno-výchovných aktivitách v značnej miere ovplyvnená mimoriadnou situáciou – COVID-19, na základe ktorej došlo k množstvu obmedzení, ktoré výrazne ovplyvnili ich plnenie.

- Zorganizovali sme zdravotno-výchovné intervencie s využitím všetkých dostupných metód a foriem skupinového a hromadného zdravotno-výchovného pôsobenia pre vybrané skupiny obyvateľov okresu s osobitným zameraním na témy a termíny odporúčané Svetovou zdravotníckou organizáciou a úlohy vyplývajúce z Národných programov a Národných akčných plánov:

3x prednáška „Stravovací režim a správna výživa“

3x prednáška „Prevenca rakoviny krčka maternice“

3x prednáška „Prevenca rakoviny hrubého čreva a konečníka“

3x beseda „Prevenca rakoviny prsníka“

3x prednáška „Stravovací režim“

7x prednáška „Prevenca fajčenia“

3x prednáška „Prevenca fajčenia a iných drog“

17x prednáška „Hygiena potravín“

7x prednáška „Hygiena výživy“

v miestnych masmédiách a na webovej stránke RÚVZ sme uverejnili články a propagáciu svetových a medzinárodných dní „Svetový deň proti rakovine“, „Svetový deň obezity“, „Svetový deň vody“, „Svetový deň zdravia“, „Európsky imunizačný týždeň“, „Svetový deň – Pohybom ku zdraviu“, „Svetový deň bez tabaku“, „Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog a nezákonnému obchodovaniu s nimi“, „Svetový deň Alzheimerovej choroby“, „Medzinárodný deň starších“, „Svetový deň duševného zdravia“, „Svetový deň osteoporózy“, „Svetový deň diabetu“, „Európsky týždeň boja proti drogám“, „Svetový deň AIDS“, a naďalej sme pokračovali v zdravotno-výchovných aktivitách Svetových dní zdravia, v spolupráci so štátnym, verejným, súkromným a tretím sektorom podľa možností ovplyvnených mimoriadnou situáciou COVID-19.

Ad 2: Rozvíjať poradensko-konzultačnú činnosť na úseku podpory zdravia a výchovy k zdraviu v Poradenských centrách ochrany a podpory zdravia (PCOPZ) za účelom vedenia obyvateľstva k zdravému životnému štýlu.

Cieľ: Zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva pozitívnym ovplyvňovaním vedomostí, postojov a správania sa klientov formou individuálneho a skupinového poradenstva zameraného na prevenciu zdravotných problémov minimalizovaním rizikových faktorov zdravia.

- Pokračovali sme v poradenskej činnosti podľa koncepcií PCOPZ s využitím rozšírenej spolupráce s ostatnými odborníkmi RÚVZ;
- naďalej sme spolupracovali so štátnymi a neštátnymi odborníkmi a všeobecnými obvodnými lekármi okresu v rámci monitorovania negatívnych rizikových faktorov životného štýlu obyvateľstva;
- priebežne sme vykonávali v PCOPZ antropometrické, biochemické a somatické vyšetrenia: spolu bolo realizovaných 72 antropometrických meraní, 4 biochemické vyšetrenia a 25 somatických vyšetrení. Z toho bolo 22 vyšetrení výšky, 22 vyšetrení váhy, 22 vyšetrení BMI, 6 vyšetrení % celkového tuku, 1 vyšetrenie celkového cholesterolu, 1 vyšetrenie LDL cholesterolu, 1 vyšetrenie triacylglycerolov, 1 vyšetrenie glukózy a 25 somatických vyšetrení merania TK a pulzu.

V roku 2021 vyšetrenia na základné antropometrické, biochemické a somatické parametre Reflotronom (výška, váha, obvod pása, bokov, BMI na základe telesnej výšky a hmotnosti, WHR, WHtR, % celkového tuku tukomerom, bazálny metabolizmus, glukóza, celkový cholesterol, HDL cholesterol, LDL cholesterol, triglyceridy, krvný tlak a pulz) v rámci Testu zdravé srdce neboli realizované.

Mimo testu zdravé srdce bolo vyšetrených 22 klientov, z antropometrických meraní bolo realizovaných 22 meraní výšky, 22 meraní váhy, 22 meraní BMI, 6 vyšetrení % celkového tuku; z biochemických vyšetrení bolo realizované 1 vyšetrenie celkového cholesterolu, 1 vyšetrenie LDL cholesterolu, 1 vyšetrenie triacylglycerolov, 1 vyšetrenie glukózy a ďalej bolo 25 somatických vyšetrení merania TK a pulzu. Výjazdové aktivity v rámci PCOPZ neboli v roku 2021 realizované.

Telefonické poradenstvo na odvykanie fajčenia a poradenstvo podľa vypracovaného harmonogramu v rámci linky pomoci bolo poskytnuté 9- krát.

Odborné poradenstvo s konzultáciami bolo poskytnuté 6-krát a do siete zdravotníckych zariadení bolo odporučených 0 klientov.

- Počas nezmenených ordinačných hodín sme naďalej poskytovali širokej verejnosti služby v Poradni zdravia, t.j. /utorok a štvrtok, od 8.00 hod. – 10,00 hod./ a v prípade záujmu aj mimo vyhradených ordinačných hodín v priebehu dňa.
- V priebehu mimoriadnej situácie COVID-19 bolo poskytovanie služieb verejnosti v značnej miere obmedzené, informácie sa poskytovali telefonicky.

V Poradni pre tehotné matky – Klub matiek (spolupráca s FNsP Nové Zámky):

- naďalej sme pokračovali v spolupráci s Klubom matiek a odborníčkou pre neonatológiu a ošetrovanie novorodencov Mgr. Maďarovou z Neonatologickej kliniky FNsP Nové Zámky na úrovni informovania mamičiek o možnosti poradenstva v tehotenstve, zapožičiavania ZV videofilmov s tematikou gravidity a pôrodu a poskytovania zdravotno-výchovných materiálov s dôrazom na výživový, imunologický a psychologický význam dojčenia pre dieťa;
- podľa záujmu realizujeme v spolupráci s oddelením epidemiológie besedy a prednášky pre matky na tému očkovania a zdravého životného štýlu. Spolupráca bola v značnej miere ovplyvnená mimoriadnou situáciou.

V rámci základnej poradne zdravia:

- vypracovali sme letáky, propagačné materiály so zameraním na témy WHO i aktuálnu zdravotno-výchovnú problematiku
- cielene sme spolupracovali so zdravotníckymi i nezdravotníckymi organizáciami

Poradňa pre HIV/AIDS:

- cieľne sme spolupracovali so zdravotníckymi i nezdravotníckymi organizáciami
- podľa záujmu realizujeme v spolupráci s oddelením epidemiológie odbery krvi na HIV, poskytuje odborné poradenstvo a zdravotno-výchovné intervencie na školách
- poradenstvo pre problematiku AIDS v rámci nadstavbovej poradne – Špecializovaná poradňa pre HIV/AIDS nebolo žiadané zo strany obyvateľstva a odbery na HIV v roku 2021 neboli vykonané.

Ad 3 : Plnenie harmonogramu realizačných programov a projektov na podporu zdravia. Využívať vhodné formy a spôsoby informovania obyvateľov okresu o výsledkoch činnosti RÚVZ a problémoch životného štýlu pôsobiacich na ich zdravie, monitorovať zdravotné uvedomenie a správanie sa jednotlivých skupín obyvateľstva v záujme zisťovania aktuálnych potrieb, foriem a rozsahu ZV intervencií.

Cieľ: Zvýšiť záujem a aktivizovať štátne orgány, organizácie i dobrovoľné združenia na riešení prioritných enviromentálnych a behaviorálnych rizík zdravia obyvateľstva, získať spätné informácie o stave uvedomenia a záujme.

OPZVZ sa zapája do jednotlivých programov a projektov NPPZ, Národného programu starostlivosti o deti a dorast, Národného programu aktívneho starnutia, Národného akčného plánu pre problémy s alkoholom, Národný akčný plán v prevencii obezity, Národného akčného plánu pre podporu pohybovej aktivity, Akčný plán realizácie národnej protidrogovej stratégie a priebežne sme ich plnili aj v spolupráci s inými oddeleniami (odd. HDM, odd. HV, odd.epidemiológie), pričom sú využívané najmä skupinové a hromadné formy zdravotno-výchovného pôsobenia. (prednášky a články). Ak si to projekt vyžaduje vykonávame dotazníkové prieskumy, vyšetrenia antropometrických a biochemických ukazovateľov.

Zdravotno-výchovná osвета sa realizuje aj v rámci organizovania svetových a medzinárodných dní.

V roku 2021 bola realizácia zdravotno-výchovných aktivít v značnej miere ovplyvnená mimoriadnou situáciou COVID-19.

- Zapojili sme sa do programov a projektov NPPZ, národných akčných plánov, organizovania svetových a medzinárodných dní „Svetový deň proti rakovine“, „Svetový deň obezity“, „Svetový deň vody“, Svetový deň zdravia“, „Európsky imunizačný týždeň“, „Svetový deň – Pohybom ku zdraviu“, „Svetový deň bez tabaku“, „Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog a nezákonnému obchodovaniu s nimi“, „Svetový deň Alzheimerovej choroby“, „Medzinárodný deň starších“, „Svetový deň duševného zdravia“, „Svetový deň osteoporózy“, „Svetový deň diabetu“, „Európsky týždeň boja proti drogám“, „Svetový deň AIDS“;
- s oddelením epidemiológie OPZVZ participovalo pri riešení mimoriadnej situácie COVID-19 ;
- s oddelením epidemiológie OPZVZ ďalej participovalo na tvorbe panelu v rámci „Európskeho imunizačného týždňa“ a „Svetového dňa AIDS“;
- v spolupráci s oddelením hygieny životného prostredia sa OPZVZ podieľalo pri organizovaní „Svetového dňa vody“ tvorbou panelu v RÚVZ ;
- zdravotno – výchovné pôsobenie u detí predškolského veku v oblasti stomatohygieny oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu v spolupráci s oddelením HDM sa počas „Svetového dňa ústneho zdravia“ z dôvodu mimoriadnej situácie nerealizovalo;

- „Svetový deň duševného zdravia“ - propagácia bola realizovaná prostredníctvom zostavenia panelu na RÚVZ na tému psychohygiena a spánok, taktiež bol základným školám v Nových Zámkoch poskytnutý informačný materiál - brožúra ako zabrániť násiliu páchanému na deťoch a dospievajúcich;
- „Svetový deň diabetu“ – bol realizovaný prostredníctvom poskytnutia DVD – „Tichý zabijak DM 2.typu“ pre žiakov strednej školy v Nových Zámkoch s poskytnutím ZV materiálov;
- Propagácia Svetového dňa AIDS bola zabezpečená na webovej stránke úradu – uverejnenie tlačovej správy z ÚVZ SR „Včasné odhalenie zabráni šíreniu HIV“, „Anonymné vyšetrenie anti-HIV protilátok v RÚVZ“ a bol vytvorený odborný panel v priestoroch úradu;

„Školský program“, ktorého cieľom je zvýšiť konzumáciu ovocia, zeleniny, mlieka a mliečnych výrobkov, vplývať na zmenu stravovacích návykov a predchádzať chronickým neprenosným ochoreniam bol spojený s realizáciou prednášok na školách so zameraním na význam ovocia a zeleniny a zdravého životného štýlu a významu konzumácie mlieka a mliečnych výrobkov; bola realizovaná 3x prednáška „Stravovací režim a správna výživa“ pre 65 žiakov 3.-4. roč. ZŠ v okrese Nové Zámky; taktiež aj počas Týždňa zdravej výživy bola realizovaná 7x prednáška „Hygiena výživy“ so zapožičaním interaktívnej prezentácie zameranej na oblasť hygieny potravín spolu s kvízom získaných vedomostí pre 160 žiakov 4.a 5. ročníka ZŠ v Nových Zámkoch.

- V rámci projektu podporujúceho zdravú výživu detí s názvom „**Viem čo zjem**“, ktorý je projektom celosvetového programu Nestlé Healthy Kids, s celoslovenskou pôsobnosťou, boli v 1.polroku 2021 realizované prednášky na tému „Hygiena potravín“ pre 17 tried 3.,4., a 6. ročníka na vopred vybraných školách v ZŠ G. Bethlena Nové Zámky, v ZŠ Hradná Nové Zámky a v ZŠ Devínska Nové Zámky pre spolu 367 žiakov. Školy boli kontaktované ešte v roku 2020, termíny boli z dôvodu nepriaznivej epidemiologickej situácie preložené na jar 2021. Realizácia projektu prebehla bezproblémovo, školám bol zaslaný materiál - individuálne vytvorená prezentácia na tému „Hygiena potravín“, ktorá bola použitá pri realizácii projektu. RÚVZ Nové Zámky v šk r. 2020/2021 nebol vybratý na realizáciu zberu dát formou dotazníka efektivity. Záznamy z troch ZŠ o priebehu školenia boli zaslané elektronicky na ÚVZ SR.
Projekt „Viem čo zjem“ sa v roku 2021 za šk.r.2021/22 ešte nerealizoval.
- Plnenie **Národného akčného plánu v prevencii obezity** sa realizovalo v rámci „Svetového dňa obezity“, ktorý bol realizovaný formou online prednášky 3x „Stravovací režim“ pre žiakov základných škôl v okrese Nové Zámky pre 3.-4. roč. s celkovým počtom 65 žiakov, edukácia bola zameraná na tému obezita, správna výživa, stravovací režim a pohybová aktivita.
- V RÚVZ Nové Zámky boli pri príležitosti „Svetového dňa obezity“ realizované edukačné aktivity pre cieľovú skupinu dospeléj populácie – pracovníkov úradu. Poradenstvo v oblasti analýzy obezity bolo poskytnuté 6 klientom. Klientom boli odmerané hodnoty výška, váha, BMI, podiel tuku v tele váhou Omron a meranie tlaku krvi. Na uvedenú tému boli poskytnuté zdravotno-výchovné materiály.
- Pri príležitosti Svetového dňa zdravia sa uskutočnili 2 aktivity, z ktorých 1. aktivita bola zameraná na skupinu seniorov a 2. aktivita na deti 1. stupňa základných škôl:
- 1. aktivita s názvom „Zdravie vo vyššom veku“ pre cieľovú skupinu seniorov, ktorej cieľom je zvýšiť povedomie u seniorov o možnostiach prevencie chronických ochorení aj v časoch obmedzených možností, bola realizovaná formou poskytnutia receptov zdravej

výživy pre seniorov s denným jedálničkom a informácií o pohybovej aktivite u seniorov, taktiež formou diskusie o zdravom životnom štýle a distribúciou Preukazov klienta s ponukou možnosti individuálneho poradenstva pre domovy dôchodcov (14 DSS) a Jednotu dôchodcov v Nových Zámkoch a okrese;

- 2. aktivita s názvom „Nakresli zdravie“ bola zameraná na cieľovú skupinu žiakov 1. stupňa základných škôl, ktorej cieľom bolo nakresliť zdravie na papier. Základné školy boli v Nových Zámkoch a okrese oslovené, informácie o súťaži boli zaslané e-mailom. Po zaslaní kresieb zo škôl na RÚVZ Nové Zámky, boli 2 vybrané kresby od žiakov zo ZŠ Úľany nad Žitavou (3.roč.) a ZŠ Mojzesovo-Černík (2.roč.) zaslané do súťaže NAKRESLI ZDRAVIE na ÚVZ SR;
- V rámci Svetového dňa „Pohybom ku zdraviu“ boli realizované výchovno- vzdelávacie aktivity - zostavenie odborného panelu k uvedenej téme v priestoroch RÚVZ Nové Zámky a zverejnenie informácií k Svetovému dňu – Pohybom ku zdraviu prostredníctvom médií - propagácia IX. ročníka kampane „Vyzvi srdce k pohybu“ na webovej stránke nášho RÚVZ, v regionálnych novinách pre Nové Zámky, Štúrovo a Šurany a taktiež boli informácie zaslané na jednotlivé mestské úrady – Nové Zámky, Štúrovo a Šurany
- Plnenie úlohy č.5.1.1 a č.5.1.3. **Národného akčného plánu pre podporu pohybovej aktivity** na roky 2017 – 2020 (NAPPPA), zameranej na monitoring vybraných ukazovateľov zdravia u žiakov ZŠ a SŠ, testovanie telesnej zdatnosti a držanie tela, hodnotenie pohybovej aktivity, stravovacích návykov a životného štýlu v súvislosti s nameranými ukazovateľmi sa nerealizovalo.
- Národné a regionálne aktivity v oblasti plnenia úloh **Národného programu aktívneho starnutia** zamerané na podporu zdravšieho a kvalitnejšieho života pre ľudí v staršom veku boli realizované. OPZVZ poskytovalo telefonické poradenstvo súvisiace s mimoriadnou situáciou Covid-19 pre tieto zariadenia a informovalo o aktuálnych usmerneniach vydaných hlavným hygienikom SR pre ZSS z dôvodu zabezpečenia ochrany klientov a personálu v zariadeniach sociálnych služieb.
- Pri príležitosti Svetového dňa zdravia sa uskutočnila aktivita č.1 s názvom „Zdravie vo vyššom veku“ pre cieľovú skupinu seniorov, ktorej cieľom je zvýšiť povedomie u seniorov o možnostiach prevencie chronických ochorení aj v časoch obmedzených možností, bola realizovaná formou poskytnutia receptov zdravej výživy pre seniorov s denným jedálničkom a informácií o pohybovej aktivite u seniorov, taktiež formou diskusie o zdravom životnom štýle a distribúciou Preukazov klienta s ponukou možnosti individuálneho poradenstva pre domovy dôchodcov (14 DSS) a Jednotu dôchodcov v Nových Zámkoch a okrese.
- Propagáciu „Svetového dňa Alzheimerovej choroby“ sme realizovali osvetou pre klientov zariadení 14 DSS a ZSS v Nových Zámkoch a okrese prostredníctvom zaslania materiálov k uvedenej téme, a taktiež uverejnením informačného materiálu - na webovej stránke úradu s názvom „Mozog, čo mu škodí a čo prospieva“ a distribúciou prezentácie do zariadení sociálnej starostlivosti a domovov dôchodcov.
- V rámci mesiaca október Mesiac úcty k starším boli poskytnuté Domovom dôchodcov a Zariadeniam pre seniorov v Nových Zámkoch propagačné ZV materiály so zameraním na ochorenie Covid-19, uverejnenie letáku „Seniori a ochorenie Covid-19“ na webovej stránke úradu a distribúcia letáku v rámci Mesiaca úcty k starším do zariadení sociálnej starostlivosti.
- Pri príležitosti „Svetového dňa osteoporózy“ bol zostavený panel na RÚVZ a boli poskytnuté ZV materiály so zameraním na zdravý životný štýl seniorov, pohybovú aktivitu a prevenciu pádov seniorov.

- Súčasťou plnenia **Akčného plánu realizácie národnej protidrogovej stratégie SR** je realizácia protidrogových aktivít zameraných na primárnu prevenciu drogových závislostí;
- v súvislosti s nadobudnutím účinnosti zákona č. 89/2016 Z.z. o výrobe, označovaní a predaji tabakových výrobkov a súvisiacich výrobkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov sme v roku 2021 poskytli telefonické poradenstvo na odvykanie od fajčenia podľa vypracovaného harmonogramu v rámci linky pomoci 9-krát.
- V rámci Svetového dňa bez tabaku bol zostavený odborný panel s tematikou fajčenie a choroby dýchacích ciest – TBC, rakovina pľúc, astma a chronická obštrukčná choroba pľúc.
- Propagácia Svetového dňa bez tabaku bola zabezpečená aj prostredníctvom webovej stránky RÚVZ uverejnením linku - (videohovor „Ako prestať fajčiť“), tlačovej správy a grafík z ÚVZ SR na uvedenú tému. Taktiež boli realizované prednášky na tému: „Prevencia fajčenia“ pre žiakov základných škôl - 7x prednáška pre spolu 127 žiakov základných škôl 9.roč. v Nových Zámkoch a okrese (ZŠ Úľany nad Žitavou 6 žiakov, ZŠ Mojzesovo 20 žiakov, ZŠ Štúrovo 50 žiakov, ZŠ Šurany 15 žiakov, ZŠ Mostná NZ 36 žiakov).
- V rámci Medzinárodného dňa proti zneužívaniu drog a nezákonnému obchodovaniu s nimi sme zostavili odborný panel k uvedenej téme – Návykové látky a prevencia drogovej závislosti v priestoroch RÚVZ Nové Zámky a uverejnili článok na webovej stránke RÚVZ „Spoločne proti drogám“. Ďalej boli realizované besedy 3x na tému „Prevencia fajčenia a iných drog“ pre žiakov strednej školy v Nových Zámkoch, spolu 105 žiakov 1.ročníka. V rámci besedy bolo žiakom poskytnuté DVD z trilógie dokumentov na tému: „Riziká pitia alkoholu z neoverených a pochybných zdrojov“ a DVD s názvom „Kým stúpa dym“.
- V rámci „Európskeho týždňa boja proti drogám“ bolo poskytnuté DVD filmu „Až do dna“, „Počas tehotenstva na vývin plodu“ pre SŠ v Nových Zámkoch.
- Propagácia bola zabezpečená zostavením odborného panelu k uvedenej téme Alkohol, fajčenie a drogy v priestoroch úradu a uverejnením článku „Alkohol a spoločnosť“ na webovej stránke úradu.
- Plnenie **Národného akčného plánu pre problémy s alkoholom v SR**, ktorých cieľom je zvýšiť zdravotné uvedomenie vo vzťahu k podpore zodpovednému správaniu sa obyvateľstva a k zvyšovaniu informovanosti o nepriaznivých zdravotných a sociálnych dôsledkoch užívania návykových látok, sa realizuje zdravotno – výchovnou osvetou s prednáškami na základných a stredných školách, ktoré realizujeme v druhom polroku.
- Na uvedenú tematiku bolo poskytnuté DVD filmu „Až do dna“, „Počas tehotenstva na vývin plodu“ pre SŠ v Nových Zámkoch. Propagácia bola zabezpečená zostavením odborného panelu k uvedenej téme Alkohol, fajčenie a drogy v priestoroch úradu a uverejnením článku „Alkohol a spoločnosť“ na webovej stránke úradu.
- Plnenie **Národného programu podpory zdravia:**
- V nadväznosti na schválené **Akčné plány Národného onkologického programu**, zvlášť Akčný plán 1, ktorý sa týka primárnej prevencie, ktorá je súčasťou nadrezortnej zodpovednosti za predchádzanie ochoreniam v spoločnosti bola realizovaná edukácia v prevencii onkologických ochorení. Aktivity boli zahájené v mesiaci február – v nadväznosti na Svetový deň boja proti rakovine s tematikou prevencie rakoviny prsníka, krčka maternice a prevencie rakoviny hrubého čreva a konečníka, ktorých cieľom bolo zvýšiť povedomie o rizikových faktoroch rakoviny a o možnostiach prevencie a zásadách zdravého životného štýlu. Cieľové skupiny pre problematiku rakoviny prsníka a krčka maternice boli dievčatá/SŠ (s celkovým počtom 73 dievčat na SZŠ v Nových Zámkoch)

a pre problematiku rakoviny hrubého čreva a konečníka bola populácia v produktívnom veku 40+ (s celkovým počtom 57 – diaľkoví študenti, učitelia na škole, pracovníci úradov). Zdravotno – výchovné aktivity boli zamerané na edukáciu s prezentáciou a diskusiou s využitím zdravotníckeho modelu prsníka a hrubého čreva. Na záver bol predložený dotazník získaných vedomostí a postojov v rámci monitorovania efektivity aktivít u cieľových skupín.

- Poradňa zdravia v rámci **programu CINDI** vykonávala vyšetrenia rizikových faktorov srdcovo-cievnych ochorení a individuálne poradenstvo u klientov;
- podľa výsledkov ukazovateľov sme vypracovali aktuálne a vhodné formy a spôsoby účinnej zdravotno-výchovnej intervencie s cieľom zvýšiť záujem a aktivizovať štátne orgány na riešení prioritných enviromentálnych a behaviorálnych rizík zdravia obyvateľstva okresu so získaním spätnej väzby a prehľadu o zdravotnej uvedomelosti a postojov k zdraviu;
- v záujme informovania obyvateľov o výsledkoch činnosti RÚVZ v účinnej ochrane a podpore zdravia a problémov životného štýlu sme informovali miestne a okresné masmédiá, taktiež aj prostredníctvom webových stránok;
- masmédiá sme využili aj na podnietenie aktívnej zainteresovanosti štátnych orgánov a organizácií na riešení prioritných enviromentálnych a behaviorálnych rizík zdravia obyvateľstva.

Ad 4: Zdravotno-výchovne podporovať dané priority aktualizovaného NPPZ a realizovať úlohy vyplývajúce z harmonogramu NPPZ.

Cieľ: Vyššia efektivita celospoločenských zdravotníckych, zdravotno-výchovných aktivít primárnej prevencie aktualizovaného NPPZ, ktorej predpokladom je riešenie aktuálnych problémov na úrovni regiónov.

- Oddelenie podpory zdravia a výchovy k zdraviu sa spolu podieľalo na aktívnej podpore zdravia s hlavným zameraním na priority NPPZ, projekty WHO a projekty Zdravé školy, Zdravé mestá, Zdravie podporujúce pracoviská.
- Spolupracovali sme so všeobecnými lekármi okresu ďalej so štátnymi orgánmi, organizáciami i dobrovoľnými združeniami pri riešení danej problematiky.
- V súvislosti s nadobudnutím účinnosti zákona č. 89/2016 Z.z. o výrobe, označovaní a predaji tabakových výrobkov a súvisiacich výrobkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov sme v prípade záujmu obyvateľov poskytovali telefonické poradenstvo na odvykanie fajčenia, v roku 2021 bolo poskytnuté v rámci linky pomoci na odvykanie od fajčenia 9- krát;
- OPZVZ a PCOPZ sa v spolupráci so všetkými oddeleniami RÚVZ sa podieľalo na výchove a vzdelávaní v oblasti zdravia a na zvyšovaní zdravotnej uvedomelosti obyvateľov okresu na všetkých úrovniach populácie v rámci projektov ochrany zdravia obyvateľstva.
- OPZVZ počas roka 2021 v značnej miere participovalo s oddelením epidemiológie pri riešení mimoriadnej situácie COVID-19.

MUDr. Juraj Benko
regionálny hygienik
generálny tajomník služobného úradu